

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera a soudců JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **Dům Žižkov a.s.**, sídlem náměstí Winstona Churchilla 1800/2, Praha 3, zastoupené JUDr. Pavlem Širokým, advokátem, sídlem Vodičkova 710/31, Praha 1, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 11. 2019, č. j. MHMP 187211/2019, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 4. 2020, č. j. 6 A 9/2020 – 18,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[1] Žalobkyně se žalobou ze dne 21. 1. 2020 domáhala u Městského soudu v Praze zrušení rozhodnutí žalovaného. Jelikož žalobkyně zároveň s podáním žaloby nezaplatila soudní poplatek, usnesením ze dne 19. 2. 2020 ji soud vyzval ke splnění poplatkové povinnosti ve lhůtě 15 dnů od doručení usnesení. Zároveň žalobkyni poučil o následcích nezaplacení soudního poplatku.

[2] Výzva byla zástupci žalobkyně doručena dne 20. 2. 2020. Žalobkyně na výzvu nereagovala a soudní poplatek nezaplatila. Soud proto řízení dle § 47 písm. c) zákona č.

150/2002 Sb., soudní řád správní, ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, usnesením ze dne 16. 4. 2020 zastavil.

II. Kasační stížnost

[3] Proti usnesení městského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost.

[4] Stěžovatelka má za to, že soudní poplatek včas zaplatila, neboť dne 17. 4. 2020, tedy týž den, kdy jí bylo doručeno usnesení o zastavení řízení, učinila platbu poplatku bezhotovostním převodem a k tomuto dni byla částka připsána na bankovní účet soudu. K tomu odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 – 172, ze kterého vyplývá, že „účastník zaplatí soudní poplatek dříve, než usnesení (o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku) nabylo právní moci (§ 9 odst. 7 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích), i tehdy, učiní-li tak v den, kdy usnesení nabylo právní moci.“ V takovém případě nelze řízení zastavit (nálezn Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 2/07).

[5] Dále stěžovatelka uvádí, že její zaváhání s platbou soudního poplatku bylo způsobeno mimořádnými okolnostmi, kdy právní zástupce stěžovatelky byl v souvislosti s propuknutím pandemie nemoci COVID-19 povinen po návratu ze zahraničí nastoupit do 14 denní karantény a neměl tak možnost se s výzvou řádně seznámit. K tomu odkazuje na § 3 odst. 1 zákona č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV 2, který umožňuje prominutí zmeškání lhůty.

[6] Dále stěžovatelka odkazuje na § 13 odst. 2 zákona o soudních poplatcích, ze kterého vyplývá, že při správě placení poplatků se postupuje podle daňového řádu a uvádí, že není důvod, aby se na poplatkovou povinnost neaplikoval institut posečkání, který upravuje § 156 daňového řádu.

[7] Závěrem stěžovatelka odkazuje na § 9 odst. 4 písm. a) zákona o soudních poplatcích, podle něhož soud řízení pro nezaplacení poplatku nezastaví, začal-li již jednat o věci samé. Stěžovatelce byl před výzvou k zaplacení soudního poplatku doručen přípis městského soudu, kterým byla poučena o přidělení věci senátu a o možnosti namítat podjatost. Jednání o věci samé pak stěžovatelka nepovažuje za pojem totožný s pojmem *jednání ve věci samé*. Dle jejího názoru jde o jakýkoliv procesní úkon soudu, který procesní právo předvídá a který má vliv na řízení. Městský soud tak začal jednat o věci před uhrazením soudního poplatku a neměl tedy možnost řízení zastavit.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[9] Poté přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[10] V dané věci není sporné, že soudní poplatek za žalobu nebyl uhrazen ve lhůtě k tomu určené ve výzvě městského soudu.

pokračování

[11] Dle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve znění účinném od 30. 9. 2017 platí, že „*nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží.*“

[12] Citované ustanovení bylo oproti předchozí podobě účinné do 30. 9. 2017 novelou zákona č. 296/2017 Sb. změněno. Zákon o soudních poplatcích nyní stanoví, že lhůta k zaplacení soudního poplatku má být (až na výjimky) alespoň patnáctidenní; k případné úhradě po marném uplynutí této lhůty se však již nepřihlíží a řízení se zastaví (§ 9 odst. 1). Tomu odpovídá i změna v § 9 odst. 7, který dosud pamatoval ve větě první na situace, kdy sice nedošlo k úhradě soudního poplatku ve lhůtě stanovené ve výzvě soudu, avšak poplatník stihl poplatek uhradit předtím, než rozhodnutí o zastavení řízení nabylo právní moci. V takovém případě soud, který usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku vydal, toto své usnesení zrušil. Nyní již zákon o soudních poplatcích takové pravidlo neobsahuje, což je logickým důsledkem nově stanoveného pravidla, že se nepřihlíží k úhradě soudního poplatku, pokud byla provedena po marném uplynutí lhůty stanovené ve výzvě soudem. To vyplývá i z důvodové zprávy, podle které zákonodárce reaguje mj. na zneužívání dobrodiní zákona v podobě placení soudního poplatku až po vydání usnesení o zastavení řízení, ale před nabytím právní moci tohoto usnesení.

[13] Judikatura, na kterou stěžovatelka odkazuje, se vztahuje k předchozí právní úpravě placení soudních poplatků a z výše uvedeného plyne, že na současnou právní úpravu a posuzovaný případ není použitelná. Krajský soud nemohl postupovat jinak, než po marném uplynutí lhůty řízení zastavit. Stěžovatelka byla městským soudem ve výzvě k zaplacení poplatku výslovně poučena o tom, že po marném uplynutí určené lhůty se k zaplacení soudního poplatku nepřihlíží.

[14] Namítá-li stěžovatelka, že úhrada soudního poplatku byla zpožděna v důsledku karantény jejího právního zástupce po návratu ze zahraničí spojené s vypuknutím pandemie koronaviru, toto tvrzení nijak neupřesnila a nedoložila. Zákon č. 191/2020 Sb., nelze vnímat jako jakýsi univerzální či generální pardon pro jakékoliv zmeškání lhůty k provedení úkonu. Tento postup je podmíněn existencí vážného omluvitelného důvodu spočívajícího v mimořádném opatření při epidemii, v jehož důsledku bylo učinění příslušného úkonu znemožněno či podstatně sníženo. Výzva městského soudu k zaplacení soudního poplatku byla stěžovateli doručena dne 20. 2. 2020, posledním dnem lhůty pro zaplacení soudního poplatku tak bylo 6. 3. 2020. První mimořádné opatření Ministerstva zdravotnictví týkající se povinné karantény pro osoby vracející se ze zahraničí (konkrétně z Itálie) bylo vydáno dne 6. 3. 2020 (č. j. MZDR 5503/2020-10/PRO), s účinností od 7. 3. 2020. Ze samotné časové posloupnosti událostí bez bližší konkretizace stěžovatelky tak ani nelze dovodit možné zasažení výkonu práce jejího zástupce mimořádným opatřením.

[15] Stěžovatelka dále dovozuje možnost aplikace institutu posečkání dle daňového řádu, na základě § 13 odst. 2 zákona o soudních poplatcích, který uvádí, že se při správě placení poplatků se postupuje podle daňového řádu, pokud nestanoví tento zákon jinak. K této otázce se Nejvyšší správní soud vyjádřil v usnesení ze dne 11. 7. 2012, č. j. 1 Ans 3/2012 - 34, kde uvedl, že žádost o posečkání úhrady soudního poplatku není přípustná v případě poplatku splatného s podáním návrhu [dle § 4 odst. 1 písm. a) - d) zákona o soudních

poplatcích], u nějž je zaplacení soudního poplatku podmínkou pro to, aby řízení mohlo dále pokračovat. V těchto případech stanoví zákon o soudních poplatcích jiný postup. Povinnost platit soudní poplatek může být na základě žádosti poplatníka za splnění podmínek vyjmenovaných v § 9 odst. 4 písm. c) citovaného zákona odložena až do rozhodnutí ve věci samé (§ 9 odst. 6 citovaného zákona), případně může být této povinnosti poplatník zproštěn využitím institutu osvobození od soudního poplatku. Uvedené dopadá i na soudní poplatek za žalobu dle § 4 odst. 1 písm. a) uvedeného zákona.

[16] Závěrem stěžovatelka tvrdí, že městský soud nemohl řízení zastavit, neboť úkonem učiněným vůči ní již začal *jednat o věci samé*. Shodnou námitkou se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 19. 11. 2019, č. j. 1 Afs 362/2019 – 16, na nějž v podrobnostech soud nyní odkazuje. V uvedeném rozhodnutí se konstatuje, že *jednáním o věci samé* je v tomto smyslu nutno rozumět jednání k projednání věci samé dle § 49 odst. 1 s. ř. s. a nikoliv učinění jakéhokoliv procesního úkonu soudu ve vztahu k navrhovateli. Výklad stěžovatelky by popíral smysl regulatorní funkce právní úpravy placení soudních poplatků. Pokud by soud po obdržení návrhu začal řádně činit procesní úkony směřující k rozhodnutí věci, úprava poplatkové povinnosti by byla vyprázdněna a soudní poplatek by v rozporu s účelem zákona nebylo možné před rozhodnutím ve věci od účastníka řízení vybrat.

[17] Krajský soud tak postupoval správně, jestliže po uplynutí lhůty k zaplacení soudního poplatku řízení o žalobě zastavil.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Stěžovatelka se svými námitkami neuspěla. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[19] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. srpna 2020

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu